

Bruxelles, 2. svibnja 2023.
(OR. en)

8917/23

Međuinstitucijski predmet:
2023/0144(COD)

POLCOM 76
COEST 289
CODEC 756

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	2. svibnja 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 245 final
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na moldavske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 245 final.

Priloženo: COM(2023) 245 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 2.5.2023.
COM(2023) 245 final

2023/0144 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na moldavske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Ničim izazvana i neopravdana vojna agresija Rusije na Ukrajinu koja traje od 24. veljače 2022. i dalje uvelike narušava sposobnost Republike Moldove („Moldova“) da trguje s ostatkom svijeta, posebno zato što se izvoz Moldove oslanjao na provoz preko ukrajinskog državnog područja i na ukrajinsku infrastrukturu, koji su i dalje u velikoj mjeri nedostupni. Zbog te teške situacije Moldova je od EU-a zatražila da uvede uvjete koji će joj omogućiti da u EU preusmjeri dio trgovinske razmjene s ostatkom svijeta. Time bi se dodatno produbili trgovinski odnosi s EU-om i poduprlo gospodarstvo Moldove. Moguće mjere uključuju povećanje stupnja liberalizacije tržišta Uredbom (EU) 2022/1279 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2022. o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na proizvode iz Moldove na temelju Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Republike Moldove („Sporazum o pridruživanju“)¹ kojim se uspostavlja detaljno i sveobuhvatno područje slobodne trgovine (DFCTA). Ta je uredba stupila na snagu 23. srpnja 2022. i bit će na snazi do 24. srpnja 2023. Te mjere moldavskim proizvođačima pružaju fleksibilnost i sigurnost.

Budući da vojna agresija Rusije na Ukrajinu i dalje traje i utječe na Moldovu te da je Moldovi u lipnju 2022. dodijeljen status zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u, Komisija predlaže Uredbu Europskog parlamenta i Vijeća kojom će se produljiti te mjere liberalizacije trgovine za razdoblje od jedne godine od datuma isteka postojećih mjera (tj. od 25. srpnja 2023.). Mjere bi trebale biti u obliku privremene suspenzije svih nepodmirenih carina na temelju glave V. Sporazuma o pridruživanju. To se odnosi na voće i povrće na koje se primjenjuju sustav ulaznih cijena i carinske kvote.

Na temelju Priloga XV.A Sporazumu o pridruživanju sedam poljoprivrednih proizvoda iz Moldove podliježe carinskim kvotama. To su: rajčice, češnjak, stolno grožđe, jabuke, trešnje, šljive i sok od grožđa. Primjereno je suspendirati primjenu svih carina i sustava ulaznih cijena na sve te proizvode radi privremenog podupiranja preusmjeravanja izvoza tih proizvoda u EU.

Tim privremenim i izvanrednim mjerama osigurat će se nastavak postojećih trgovinskih tokova iz Moldove u EU i poduprijeti gospodarstvo Moldove. To je u skladu s glavnim ciljem Sporazuma o pridruživanju, a to je stvaranje uvjeta za pojačane gospodarske i trgovinske odnose koji doprinose postupnoj integraciji Moldove u unutarnje tržište EU-a i doprinos jačanju demokracije te političke, gospodarske i institucionalne stabilnosti u Moldovi.

Mjere liberalizacije trgovine navedene u ovom Prijedlogu uredbe u skladu su s člankom 2. Sporazuma o pridruživanju kojim se stranke obvezuju na poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda te na suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje, povezanih materijala i sredstava njihove isporuke. Osim toga, stranke se na temelju istog članka obvezuju na poštovanje načela vladavine prava i dobrog upravljanja, borbu protiv korupcije, kriminalnih aktivnosti, organiziranih ili ostalih, uključujući aktivnosti

¹ Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane (SL L 240, 30.8.2014., str. 4.) potpisan je 27. lipnja 2014. Sporazum o pridruživanju, uključujući detaljno i sveobuhvatno područje slobodne trgovine (DCFTA) privremeno se primjenjuje od 1. rujna 2014., a u potpunosti je na snazi od 1. srpnja 2016. nakon što su taj sporazum ratificirale sve države članice EU-a.

transnacionalnog karaktera i terorizma, te na poštovanje načela održivog razvoja i djelotvornog multilateralizma. Mjere liberalizacije trgovine trebale bi, kao preduvjet, biti u skladu s tim ključnim elementima i općim načelima.

Nadalje, mjerama liberalizacije trgovine iz ovog Prijedloga nastoji se osigurati, u skladu s člankom 207. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), da se zajednička trgovinska politika EU-a vodi u skladu s načelima i ciljevima vanjskog djelovanja EU-a navedenima u članku 21. Ugovora o Europskoj uniji (UEU).

Ubrzani zaštitni postupci primjenjivat će se na temelju redovitog praćenja i omogućiti eventualno ponovno uvođenje carina.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Spomenute mjere liberalizacije trgovine u skladu su sa Sporazumom, osobito s glavom V., kojom se uspostavlja DCFTA i u kojoj se utvrđuje da će stranke postupno uspostaviti područje slobodne trgovine tijekom prijelaznog razdoblja od najviše 10 godina počevši od stupanja na snagu tog sporazuma (članak 143. Sporazuma).

Usto, Uredba (EU) 2022/1279 potvrdila je da je EU odlučan u tome da pomoću međunarodne trgovine ekonomski pomogne Moldovi u kontekstu agresije Rusije na Ukrajinu. Produljenje mjera liberalizacije trgovine bio bi logičan nastavak te politike.

Osim toga, Moldova je 2022. zatražila pokretanje preispitivanja na temelju članka 147. Sporazuma kako bi se razmotrila mogućnost ubrzanja ukidanja carina između Moldove i EU-a i širenja opsega ukidanja. Rasprave o tome su u tijeku.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

EU je snažno osudio agresiju Rusije na Ukrajinu te je poduzeo značajne korake kako bi Moldovi pružio potporu u toj izvanrednoj situaciji, među ostalim osiguravanjem dodatne humanitarne i granične potpore i makrofinancijske pomoći te mjerama za olakšavanje trgovine u tim teškim okolnostima. Usto, Moldovi je u lipnju 2022. dodijeljen status zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u. Predloženom bi se uredbom stoga ispunjavala obveza EU-a iz članka 21. stavka 3. UEU-a da osigura dosljednost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja i poštovao članak 207. stavak 1. UFEU-a prema kojem se zajednička trgovinska politika mora voditi u skladu s načelima i ciljevima vanjskog djelovanja EU-a.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova prijedloga članak 207. stavak 2. UFEU-a.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Prema članku 3. stavku 1. točki (e) UFEU-a zajednička trgovinska politika područje je u kojem EU ima isključivu nadležnost. Načelo supsidijarnosti stoga se ne primjenjuje.

- **Proporcionalnost**

Prijedlog je potreban za provedbu zajedničke trgovinske politike i podupiranje gospodarstva Moldove u trenutačnim teškoćama, među ostalim u području trgovine s EU-om.

- **Odabir instrumenta**

Prijedlog se temelji na članku 207. stavku 2. UFEU-a i obuhvaćen je područjem zajedničke trgovinske politike EU-a.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Nije primjenjivo.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nije primjenjivo.

- **Procjena učinka**

Kako bi se mjere liberalizacije trgovine za Moldovu nastavile primjenjivati nakon prestanka važenja Uredbe (EU) 2022/1279 24. srpnja 2023., važno je da Uredba stupi na snagu 25. srpnja 2023. Zbog te nužnosti i njome uvjetovane žurnosti ovog Prijedloga nije provedena procjena učinka dotične mjere. Međutim, odredbe o trgovini i pitanjima povezanim s trgovinom u Sporazumu o pridruživanju bile su predmet procjene učinka na održivost koju je 2012. naručila i objavila Glavna uprava za trgovinu i čiji su rezultati uzeti u obzir u pregovaračkom postupku o DCFTA-i. Tom je studijom potvrđeno da bi provedba odredbi o trgovini i pitanjima povezanim s trgovinom imala povoljan gospodarski učinak na EU i Moldovu.

Usto, uvozni tokovi na temelju Uredbe (EU) 2022/1279 redovito se prate i prijavljuju.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Mjerom se ne povećava regulatorno opterećenje poduzeća.

- **Temeljna prava**

Mjerama bi se poštovala temeljna načela sadržana u Sporazumu o pridruživanju. To se konkretno odnosi na poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda (članak 2. Sporazuma o pridruživanju).

Mjere bi bile u skladu i s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prema procjeni na temelju uvoza predmetnih proizvoda iz Moldove u 2021., zadnjoj godini prije uvođenja autonomnih trgovinskih mjera, gubitak carinskih prihoda EU-a iznosio bi oko 0,3 milijuna EUR godišnje. Stoga će učinak na vlastita sredstva EU-a biti vrlo ograničen.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

O kretanju bilateralne trgovine između EU-a i Moldove izvješćuje se na posebnim internetskim stranicama Europske komisije (europa.com).

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

S obzirom na kriznu situaciju u Moldovi uzrokovanu invazijom Rusije na Ukrajinu, cilj je Uredbe povećati trgovinske tokove za sav uvoz iz Moldove suspenzijom svih nepodmirenih carina i uvoznih carina koje se primjenjuju na moldavske proizvode. Mjere liberalizacije trgovine odobrile bi se u obliku potpune suspenzije uvoznih carina za sve proizvode.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na moldavske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom²,

budući da:

- (1) Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove („Moldova”), s druge strane³ („Sporazum o pridruživanju”), temelj je odnosa Unije i Republike Moldove. U skladu s Odlukom Vijeća 2014/492/EU⁴, glava V. Sporazuma o pridruživanju, koja se odnosi na trgovinu i pitanja povezana s trgovinom, privremeno se primjenjuje od 1. rujna 2014., a stupila je na snagu 1. srpnja 2016. nakon što su taj sporazum ratificirale sve države članice.
- (2) Sporazumom o pridruživanju stranke Sporazuma o pridruživanju („stranke”) izražavaju želju za ambicioznim i inovativnim jačanjem i širenjem odnosa te olakšavanjem i ostvarenjem postupne gospodarske integracije u skladu s pravima i obvezama koje proizlaze iz članstva stranaka u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.
- (3) Člankom 143. Sporazuma o pridruživanju predviđa se postupno uspostavljanje područja slobodne trgovine između stranaka u skladu s člankom XXIV. Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT) iz 1994. („GATT iz 1994.”). U tu se svrhu člankom 147. Sporazuma o pridruživanju predviđa postupno ukidanje carina u skladu s rasporedima iz Sporazuma o pridruživanju i predviđa mogućnost ubrzavanja i širenja takvog ukidanja.
- (4) Ničim izazvan i neopravdan agresivni rat Rusije protiv Ukrajine koji traje od 24. veljače 2022. uvelike je narušio sposobnost Moldove da trguje s ostatkom svijeta, posebno zato što se izvoz Moldove oslanjao na provoz preko ukrajinskog državnog

² Stajalište Europskog parlamenta od ... (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od ...

³ SL L 240, 30.8.2014., str. 4.

⁴ Odluka Vijeća 2014/492/EU od 16. lipnja 2014. o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane (SL L 260, 30.8.2014., str. 1.).

područja i na ukrajinsku infrastrukturu, koji su još u velikoj mjeri nedostupni. Kako bi se ublažili negativni učinci na gospodarstvo Moldove, potrebno je ubrzati razvoj bližih gospodarskih odnosa Unije i Republike Moldove te pružiti hitnu potporu moldavskom gospodarstvu u tim kritičnim okolnostima. Stoga je primjereno i potrebno nastaviti poticati trgovinske tokove i odobravati povlastice u obliku mjera liberalizacije trgovine za sve proizvode u skladu s ubrzanjem ukidanja carina na trgovinu između Unije i Moldove.

- (5) U skladu s člankom 21. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji Unija osigurava koherentnost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja. Na temelju članka 207. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) zajednička trgovinska politika vodi se u kontekstu načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije.
- (6) Uredba (EU) 2022/1279 Europskog parlamenta i Vijeća⁵ prestat će važiti 24. srpnja 2023.
- (7) Mjere liberalizacije trgovine utvrđene ovom Uredbom trebale bi imati sljedeći oblik: i. suspenzija primjene sustava ulaznih cijena na voće i povrće; i ii. suspenzija svih carinskih kvota i uvoznih carina. Unija će tim mjerama produbiti gospodarske odnose Moldove i Unije i privremeno pružiti odgovarajuću gospodarsku potporu Moldovi i pogođenim gospodarskim subjektima.
- (8) Kako bi se spriječile prijevare, pravo na trgovinske mjere utvrđene ovom Uredbom trebalo bi ovisiti o postupanju Moldove u skladu sa svim relevantnim uvjetima za stjecanje povlastica iz Sporazuma o pridruživanju, među ostalim s pravilima o podrijetlu predmetnih proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, te o njezinu sudjelovanju u bliskoj administrativnoj suradnji s Unijom, kako je predviđeno Sporazumom o pridruživanju.
- (9) Moldova bi se trebala suzdržati od uvođenja novih carina ili davanja s istovrsnim učinkom i novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom na uvoz podrijetlom iz Unije i od povećanja postojećih carina ili davanja ili uvođenja bilo kakvih drugih ograničenja, osim ako je to jasno opravdano zbog rata. U slučaju da Moldova ne ispunjava bilo koji od tih uvjeta, Komisija bi trebala biti ovlaštena privremeno suspendirati sve trgovinske mjere utvrđene ovom Uredbom ili dio njih.
- (10) Člankom 2. Sporazuma o pridruživanju predviđeno je da su, među ostalim, poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda te suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje, povezanih materijala i sredstava za njihovu upotrebu ključni elementi Sporazuma o pridruživanju. Stranke se na temelju istog članka obvezuju na poštovanje sljedećih općih načela: poštovanje načela vladavine prava i dobrog upravljanja, borba protiv korupcije, kriminalnih aktivnosti, organiziranih ili ostalih, uključujući aktivnosti transnacionalnog karaktera i terorizma, te poštovanje načela održivog razvoja i djelotvornog multilateralizma. Primjereno je uvesti mogućnost privremene suspenzije mjera liberalizacije trgovine predviđenih ovom Uredbom ako Moldova ne bude poštovala ključne elemente ili prethodno navedena opća načela iz Sporazuma o pridruživanju.

⁵ Uredba (EU) 2022/1279 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2022. o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na proizvode iz Republike Moldove na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane (SL L 195, 22.7.2022., str. 6.).

- (11) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za privremeno suspendiranje mjera liberalizacije trgovine iz članka 1. u slučajevima u kojima uvoz na temelju ove Uredbe štetno utječe na proizvođače iz Unije koji proizvode istovjetne ili izravno konkurentske proizvode. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁶.
- (12) Potrebno je predvidjeti mogućnost ponovnog uvođenja carina, ovisno o Komisijinoj procjeni tromjesečnog razdoblja na temelju redovitog praćenja učinka ove Uredbe i na temelju propisno obrazloženog zahtjeva države članice ili na vlastitu inicijativu, koje bi se inače primjenjivale na temelju Sporazuma o pridruživanju na uvoz bilo kojeg proizvoda obuhvaćenog područjem primjene ove Uredbe koji štetno utječe na Unijino tržište istovjetnih ili izravno konkurentskih proizvoda.
- (13) Godišnje izvješće Komisije o provedbi detaljnog i sveobuhvatnog područja slobodne trgovine, koje je sastavni dio Sporazuma o pridruživanju, trebalo bi sadržavati detaljnu ocjenu provedbe trgovinskih mjera utvrđenih ovom Uredbom.
- (14) S obzirom na hitnost situacije uzrokovane agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine, smatra se primjerenim pozvati se na iznimku od roka od osam tjedana predviđenu u članku 4. Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, priloženog UEU-u, UFEU-u i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Mjere liberalizacije trgovine

Uvode se sljedeće mjere liberalizacije trgovine:

- (a) suspendiraju se sve carinske kvote utvrđene u Prilogu XV.A Sporazumu o pridruživanju i dopušta se bescarinski uvoz proizvoda obuhvaćenih tim kvotama iz Moldove u Uniju;
- (b) primjena sustava ulaznih cijena suspendira se za one proizvode na koje se primjenjuje kako je određeno u Prilogu XV.B Sporazumu o pridruživanju. Na uvoz tih proizvoda ne primjenjuju se carine.

Članak 2.

Uvjeti za ostvarivanje prava na mjere liberalizacije trgovine

Mjere liberalizacije trgovine iz članka 1. podliježu sljedećim uvjetima:

- (a) usklađenost s pravilima o podrijetlu proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, kako je utvrđeno u Sporazumu o pridruživanju;
- (b) suzdržavanje Moldove od uvođenja novih carina ili davanja s istovrsnim učinkom i novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom na uvoz podrijetlom iz Unije i od povećanja postojećih carina ili davanja ili uvođenja bilo kakvih drugih

⁶ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

ograničenja, što uključuje i diskriminirajuće unutarnje administrativne mjere, osim ako je to jasno opravdano zbog rata; i

- (c) poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda u Moldovi, kao i suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje, povezanih materijala i sredstava njihove isporuke, poštovanje načela vladavine prava i dobrog upravljanja, borba protiv korupcije, kriminalnih aktivnosti, organiziranih ili drugih, uključujući aktivnosti transnacionalnog karaktera i terorizma, te poštovanje načela održivog razvoja i djelotvornog multilateralizma kako je predviđeno u člancima 2., 9. i 16. Sporazuma o pridruživanju.

Članak 3.

Privremena suspenzija mjera

1. Ako Komisija ustanovi da postoji dovoljno dokaza da Moldova ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 2., ona može donijeti provedbeni akt kojim se u potpunosti ili djelomično suspendiraju mjere liberalizacije trgovine iz ove Uredbe. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 2.
2. Ako država članica zatraži da Komisija suspendira bilo koju mjeru liberalizacije trgovine iz ove Uredbe zbog toga što Moldova ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 2. točki (b), Komisija u roku od četiri mjeseca od tog zahtjeva daje obrazloženo mišljenje o utemeljenosti tvrdnje da Moldova ne ispunjava uvjete. Ako Komisija zaključi da je tvrdnja utemeljena, ona pokreće postupak iz stavka 1.

Članak 4.

Ubrzana zaštitna mjera

1. Ako se proizvod podrijetlom iz Moldove uvozi pod uvjetima koji štetno utječu na Unijino tržište istovjetnih ili izravno konkurentskih proizvoda, Komisija može na uvoz tog proizvoda u bilo kojem trenutku provedbenim aktom ponovno uvesti carine koje bi se inače primjenjivale na temelju Sporazuma o pridruživanju. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 3.
2. Komisija redovito prati učinak ove Uredbe uzimajući u obzir informacije o izvozu, uvozu, cijenama na tržištu Unije i proizvodnji u Uniji proizvoda na koje se primjenjuju mjere liberalizacije trgovine na temelju članka 1. točke (a).
Komisija svaka dva mjeseca obavješćuje države članice o rezultatima redovitog praćenja, počevši od stupanja na snagu ove Uredbe.
3. Komisija pokreće procjenu stanja na tržištu Unije za istovjetne ili izravno konkurentske proizvode radi ponovnog uvođenja carina.
Ta se procjena zaključuje u roku od najviše tri mjeseca:
 - (a) na temelju propisno obrazloženog zahtjeva države članice koji uključuje dostatne dokaze *prima facie*, razumno dostupne toj državi članici u skladu sa stavkom 5., o uvozu koji štetno utječe na tržište iz stavka 1.; ili
 - (b) na vlastitu inicijativu, nakon što Komisiji postane očito da postoje dostatni dokazi *prima facie* o uvozu koji štetno utječe na tržište iz stavka 1.
4. Ako Komisija na temelju rezultata procjene smatra da je Unijino tržište istovjetnih ili izravno konkurentskih proizvoda pogođeno štetnim utjecajem i namjerava ponovno

uvesti carine, ona u Službenom listu Europske unije objavljuje obavijest o ponovnom uvođenju carina koje bi se inače primjenjivale na temelju stavka 1. Obavijest sadržava sažetak glavnih rezultata procjene i rok u kojem se zainteresirane strane mogu očitovati u pisanom obliku. Taj rok ne smije biti dulji od 10 dana od datuma objave obavijesti.

5. U svojoj procjeni treba li primijeniti mjere na temelju stavka 1. Komisija uzima u obzir sva relevantna tržišna kretanja, uključujući učinak predmetnog uvoza na stanje na Unijinu tržištu istovjetnih ili izravno konkurentskih proizvoda. Ta procjena uključuje čimbenike kao što su:
 - (a) stopa i obujam povećanja uvoza, u apsolutnom i relativnom iznosu, predmetnog proizvoda iz Moldove; i
 - (b) učinak predmetnog uvoza na proizvodnju i cijene u EU-u, uzimajući u obzir kretanje uvoza iz drugih izvora.

Taj popis nije iscrpan i u obzir se mogu uzeti i drugi relevantni čimbenici.

6. Carine koje bi se inače primjenjivale na temelju Sporazuma o pridruživanju mogu se ponovno uvesti na onoliko dugo koliko je potrebno da se suzbiju štetni učinci na Unijino tržište istovjetnih ili izravno konkurentskih proizvoda.
7. Ako iznimne okolnosti zahtijevaju hitno djelovanje, Komisija može, bez primjene postupka iz stavka 4. i nakon što obavijesti Odbor za zaštitne mjere osnovan člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) 2015/478⁷, poduzeti sve potrebne preventivne mjere.

Članak 5.

Postupak odbora

1. Komisiji u pogledu članka 3. stavka 1. ove Uredbe pomaže Odbor za carinski zakonik osnovan člankom 285. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁸. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Komisiji u pogledu članka 4. stavka 1. ove Uredbe pomaže Odbor za zaštitne mjere osnovan člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća⁹. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 6.

Ocjena provedbe mjera liberalizacije trgovine

Godišnje izvješće Komisije o provedbi detaljnog i sveobuhvatnog područja slobodne trgovine sadržava detaljnu ocjenu provedbe mjera liberalizacije trgovine iz ove Uredbe i uključuje, u mjeri u kojoj je to primjereno, ocjenu društvenog učinka tih mjera u Moldovi i u Uniji. Podaci

⁷ Uredba (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zajedničkim pravilima za uvoz ([SL L 83, 27.3.2015., str. 16.](#)).

⁸ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

⁹ Uredba (EU) br. 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zajedničkim pravilima za uvoz (SL L 83, 27.3.2015., str. 16.).

o uvozu proizvoda iz članka 1. točke (a) mjesečno se objavljuju na internetskim stranicama Komisije.

Članak 7.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu [25. srpnja 2023.].

Ova Uredba primjenjuje se do [24. srpnja 2024.].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik

**ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ ZA PRIJEDLOGE S UČINKOM NA
PRORAČUN OGRANIČENIM ISKLJUČIVO NA PRIHODOVNU STRANU**

1. NASLOV PRIJEDLOGA:

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na moldavske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane

2. PRORAČUNSKKE LINIJE:

poglavlje 12. članak 120.

Iznos predviđen u proračunu za 2023.: 21 590 300 000 EUR

3. FINANCIJSKI UČINAK

☐ Prijedlog nema financijski učinak

☒ Prijedlog nema financijski učinak na rashode, ali ima sljedeći financijski učinak na prihode:

Proračunska linija	Prihodi	Razdoblje: dio 2023. – dio 2024.* (u milijunima EUR, do jednog decimalnog mjesta)
Članak 120. poglavlje 12. ¹⁰	<i>Učinak na vlastita sredstva</i>	0,3
Ukupno		

* Jednogodišnje razdoblje od stupanja na snagu Uredbe

Izračuni se temelje na količinama proizvoda obuhvaćenih predloženom uredbom uvezenih u 2021. koje premašuju godišnju bescarinsku kvotu. 2021. je bila zadnja godina prije uvođenja autonomnih trgovinskih mjera.

Na temelju prethodno navedenih izračuna gubitak prihoda od tradicionalnih vlastitih sredstava iz ove Odluke procjenjuje se na 0,366 milijuna EUR (bruto iznos, uključujući troškove naplate) x 0,75 = 0,274 milijuna EUR za predmetno razdoblje.

¹⁰ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine na poljoprivredne proizvode, pristojbe na šećer, carinske pristojbe) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 25 % na ime troškova naplate.

4. MJERE ZA SPRJEČAVANJE PRIJEVARA

Kako bi se spriječile prijevare, pravo na trgovinske mjere utvrđene predloženom Uredbom trebalo bi ovisiti o postupanju Moldove u skladu sa svim relevantnim uvjetima za stjecanje povlastica iz Sporazuma o pridruživanju, među ostalim s pravilima o podrijetlu predmetnih proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, te o njezinu sudjelovanju u bliskoj administrativnoj suradnji s Unijom, kako je predviđeno Sporazumom o pridruživanju.